

A. INLEIDING: De school, een geïntegreerde gemeenschap

IK BEN, JIJ BENT, WIJ ZIJN ...VERBONDEN:

Het eigen pedagogisch project

A.I.WAT ?

Wat maakt een visie tot een eigen pedagogisch project?

Welk is het doel en de zin van de opvoeding en de vorming die we willen geven?

Wat er in de samenleving gebeurt, is ook binnen de school voelbaar. Leerlingen en leerkrachten brengen hun manier van leven mee binnen de schoolmuren. We zien de school verschijnen als deel van de bredere samenleving.

A.II.HOE ?

Hoe hebben we aandacht voor de opbouw van een goed schoolklimaat?

Hoe kunnen we onze school maken tot meer dan een school?

Hoe worden dingen georganiseerd? Welke regels worden opgelegd? Hoe verlopen besluitvormingsprocessen? Hoe gaan we om met voedsel en afval? Hoe gaan we om met respectloos gedrag? Hoe ....

VERBONDENHEID ALS RODE DRAAD DOORHEEN DE WAARDENOPVOEDING

a. Filosofie van ontbinden naar verbinden

Verbinding, verbondenheid... we leven juist in een tijd van steeds meer nadruk op het individu: mijn waarde, mijn rechten, mijn ontplooiing, mijn leven. Dit spoor van individualisatie gaf aanleiding tot het uiteenvallen van oude verbanden, tot vereenzaming, respectloos gedrag, crisis in de relaties, er alleen voor staan, enorme druk op ieder om het waar te maken, zich te profileren tot radeloosheid of scepticisme in verband met de levensvragen: WIE BEN IK? WAT DOE IK HIER? WAAR GA IK NAARTOE?

Verbinding, verbondenheid... ontbreekt duidelijk in een wereld van individuen. Individuen zonder verbondenheid zijn vuurtorens in de nacht die af en toe vluchtig hun stralen kruisen.

Verbinding, verbondenheid... zoeken naar verbinding... Het lijkt er wel op alsof we voor een enorme opgave staan, een gigantisch werk om al die verbindingen tot stand te brengen, te herstellen, te onderhouden. Het wordt tijd dat we zien dat we verbonden zijn! We zijn verbonden met elkaar en met alles om ons heen. Verbondenheid is een levenshouding: jezelf en anderen benaderen met openheid en waardering, eerbied voor alles wat is. Een wereld waarin leven en dood hun plaats hebben, waarin licht en donker een eenheid vormen, waarin het leven gedragen wordt door vertrouwen en besef dat alles zijn plaats heeft en zijn betekenis... een wereld van geborgenheid.

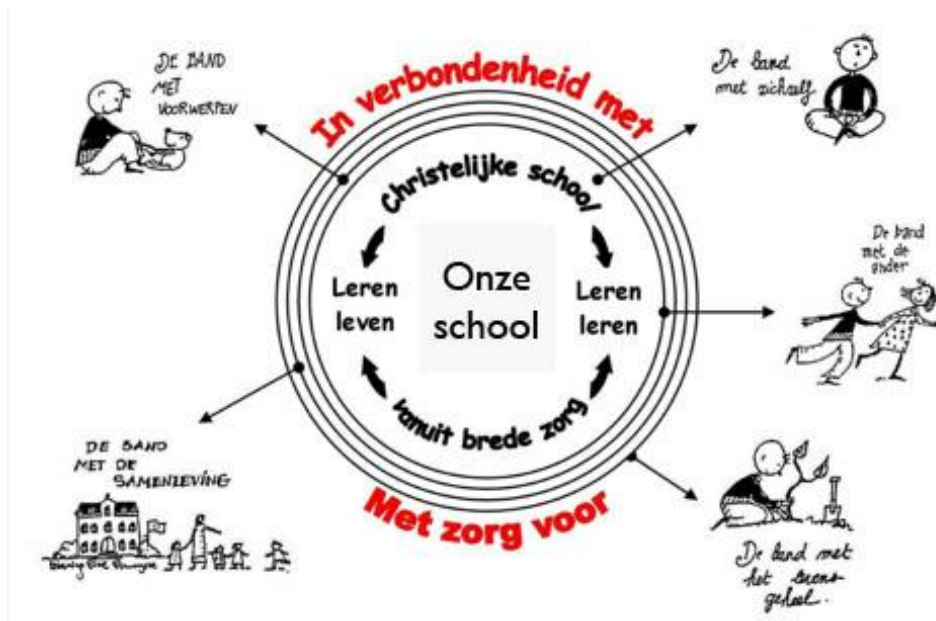
“Wat met de aarde gebeurt, gebeurt ook met de kinderen van de aarde: alle dingen hangen samen. Dit weten wij: alles hangt samen als het bloed dat een familie verbindt. Alles hangt met alles samen. De mens heeft het web van het leven niet geweven. Hij is slechts een draad ervan.”

b. Definitie van 'verbondenheid' naar 'respect'

Verbondenheid definiëren wij als een basisattitude van de mens naar een steeds ruimer wordende omgeving toe. Hierbij onderscheiden we (als uitdijende omgevingscirkels) de volgende dimensies:
de band van de mens met

1. zichzelf
  2. de ander(en)
  3. het materiële
  4. de sociale omgeving
- en dit vanuit een basisverbondenheid met
5. de natuurlijke totaliteit, het levensgeheel...God

Het schema van de vijf cirkels helpt om de verschillende initiatieven te situeren en te ordenen. Ze betekenen een kader waarin verschillende bestaande vormingsprojecten op elkaar afgesteld en geïntegreerd worden. Het zijn 5 met elkaar verbonden cirkels; zichzelf, de ander, de materiële, sociale en ecologische omgeving. Het is noodzakelijk zich tegelijkertijd verbonden te weten met deze 5 omgevingsdimensies. Zelfs al richten we ons op één van deze dimensies, is het belangrijk het geheel niet uit het oog te verliezen. Naast de samenhang van de 5 omgevingsdimensies, kan de vijfde omgevingscirkel hier een referentiekader bieden. Terwijl de eerste vier omgevingscirkels gaan over het 'in relatie treden met' banden leggen tussen zichzelf en de omgeving, gaat het bij de buitenste cirkel om 'het opgaan in'. Het gaat om het besef deel te zijn van, zich als deel te ervaren van een ruimer geheel in tijd en ruimte; we zijn een deel van de geschiedenis en dragen het leven verder door doorheen generaties. Door stil te staan bij de kringloop van leven en dood kan dit besef tot ons doordringen. Vooral de band met God en de natuur kan ons hieraan herinneren en het religieus gevoel van zich verbonden weten in ons versterken. Het besef van het feit deel te zijn van hetzelfde levensgeheel, kan mensen over culturele verschillen en levensopvattingen heen herbronnen en verbinden.

c. Filosofie van ontbinden naar verbinden

Het is onze bedoeling om een groeiproses op gang te brengen. Een proces van kleine, duurzame veranderingen in de cultuur en de structuur van de school. Veranderingen waardoor de kinderen op school en in de klas meer de kans krijgen banden te ervaren of te ontwikkelen, die leiden tot het dragen van respect en verantwoordelijkheid.

Verbondenheid wordt zo de noemer, het fundament van onze school, de rode draad doorheen de waardenopvoeding... een blijvende uitdaging!

Het gaat om een brede integratie van verbondenheid die we in allerlei vakken maar ook in de globale schoolcultuur en –organisatie terugvinden. Het centrale uitgangspunt is een school die kan uitgebouwd worden zodat een cultuur van verbondenheid met de vijf omgevingsdimensies groeit en versterkt wordt. Verbondenheid is bovendien ook niet iets dat kan teruggebracht worden tot bepaalde lessen of vakken. Sommige vakken lenen zich meer om rond verbondenheid te werken. Het gaat niet alleen over godsdienst maar ook over wereldoriëntatie, mondiale vorming, taalvakken... Het is essentieel dat verbondenheid deel wordt van de hele schoolcultuur en –structuur. In allerlei initiatieven, de inspraakorganen, de schoolbijeekomsten, feesten, stiltemomenten, gespreksrondes... kunnen telkens de verschillende dimensies van verbondenheid aan bod komen. Verbondenheid hoeft hierbij niet geëxpliciteerd te worden, maar kan diverse lessen en activiteiten op een bepaalde manier inkleuren. Het maken van een stamboom van de eigen voorouders versterkt de band met de voorbije generaties bijvoorbeeld, zonder dat verbondenheid hoeft uitgesproken te worden. Hetzelfde geldt voor de themahoek, of het aanreiken van positieve kansen bij probleemkinderen vanuit een zorgbrede houding!

Kinderen laten bewust worden van hun eigen gevoelens, kinderen helpen om hun gevoelens te verwoorden is zeker een belangrijke stap tot verbondenheid met zichzelf. Met kinderen niet enkel het “wat?” maar ook het “waarom?” bespreken is een initiatief dat in dezelfde lijn ligt. Het is een andere houding van bevragen, stilstaan bij, autonoom denken... Het gaat dus niet om een vakje waar op een moraliserende manier over verbondenheid nagedacht wordt. Het gaat om een ervaring van welbevinden. Zich goed voelen, zich willen en kunnen ontplooiën kan pas als mensen in volle relatie tot hun omgeving staan. Verbondenheid kan hier een referentiekader bieden. Een positief klimaat waarin leerlingen en personeel zich goed voelen, kan hier het resultaat zijn. Het gaat om een concrete, ervaren ethiek die dag aan dag groeit, gebeiteld en gepolijst wordt door onze levenservaringen. Een doorleefde ervaring van verbondenheid kan ook de motor tot verandering betekenen. Dit leidt tot een heel andere ethiek dan deze die we terugvinden in abstracte regels en reglementen, rechten en plichten. Iemand met wie je je verbonden en voor wie je je verantwoordelijk voelt, zal je immers geen schade berokkenen. In een omgeving waar je je thuis voelt, zal je geen vandalisme plegen. Een voorwerp dat je dierbaar is, zal je niet schenden...

d. Verbondenheid op school verweven in onze opdrachten

Werken aan de schooleigen christelijke identiteit

In verbondenheid met de parochie

Onze school is een typische hartelijke dorpsschool. We proberen onze school zo perfect mogelijk te organiseren en bieden de kinderen activiteiten aan waarbij hoge **betrokkenheid** (of interesse) en **welbevinden** (zich goed voelen) vooropstaan. We hebben aandacht voor het individuele kind en proberen ons zo goed mogelijk aan te passen. Onze school staat open voor iedereen.

De leerkrachten zijn, naast hun taak van onderwijzer-opvoeder, ook een vriend en een stukje vader en moeder van de kinderen. Zij starten dagelijks - goed voorbereid - hun taak met het nodige enthousiasme en vormen een hecht team dat een echte overlegcultuur hanteert. Een team met een eigen creatief schoolwerkplan, dat durft te reflecteren op het schoolgebeuren en zich durft aan te passen indien nodig. Via nascholing, begeleiding en het doornemen van onderwijsliteratuur, streeft het team ernaar mee te zijn met de recentste onderwijsvernieuwingen. Op die manier vormen we niet zomaar een school, maar proberen we iets meer uit te stralen.

In verbondenheid met ons geloof

Onze geloofsgemeenschap is geïnspireerd door Jezus Christus (een zeer menselijk geloof) en laat de kinderen kennis maken met het evangelie. Het zijn de klassenleraren die het geloof verkondigen en voorleven. In de klassen merkt u dit aan het kruisbeeld en een levendige godsdiensthoek. Onze school heeft een werkgroep schoolpastoraal die de geloofsvieringen voor de school voorbereidt en evalueert. Deze werkgroep bouwt ook de samenwerking met de parochie uit. Aangezien wij een vrije school zijn, dienen de leerlingen steeds deel te nemen aan alle gebedsvieringen en

sacramentele vieringen binnen schoolverband. Tijdens het weekend kunnen de kinderen expliciet uitgenodigd worden aanwezig te zijn voor een viering in de parochiekerk. Zij zullen ook op bepaalde momenten opgeroepen worden tot actie voor de minderbedeelden en zwaksten in onze wereld. Wij vragen loyaal te zijn tegenover de geloofsopvoeding op school en zeker geen antihouding aan te nemen, want onze geloofsopvoeding bevat -naast het geloof op zich- heel wat humane waarden.

Vanuit brede zorg... leren leren, leren leven...

We tonen respect voor en aanvaarden elk kind zoals het is. Extra aandacht gaat naar kinderen uit kansarme gezinnen, kinderen met zwakkere mogelijkheden en leerbedreigden. De ontplooiingskansen die we de kinderen aanbieden, spreken het **totale kind** aan, zowel het **hoofd**, het **hart** als de **handen**.

Op het vlak van de **cognitieve ontwikkeling** (het hoofd) worden activiteiten en lessen zoveel mogelijk aangepast aan de mogelijkheden van het kind. Door de **zorgverbreding** krijgen kleuters met ontwikkelingsvertragingen extra stimulansen en lagere schoolkinderen met leermoeilijkheden leerstof op eigen niveau en tempo, zodat ze niet afhaken.

Op het vlak van de **affektieve ontwikkeling** (het hart) leren wij de kinderen samen te leven op school. Samen leven op school is leven in **verbondenheid** met zichzelf, de anderen en de wereld. Het is leven met **respect** voor zichzelf, de anderen en de wereld. Om met respect te kunnen samenleven is er een kindvriendelijk schoolreglement opgemaakt.

Op het vlak van de **psychomotorische ontwikkeling** (handen) bieden wij de kinderen heel wat verzorgde activiteiten aan. Zo hebben we wekelijks aandacht voor bewegingsopvoeding, muzische opvoeding, techniek, media, ...

Werken aan de school als gemeenschap en organisatie

Samenleven schuilt in heel wat kleine momenten. Zo leren wij de kinderen elkaar te begroeten 's morgens en 's avonds. In de meeste klassen is er een onthaalhoek, waar de kinderen de kans krijgen even iets te vertellen over zichzelf en te luisteren naar elkaar.

Ons samenleefmodel is bedacht vanuit het kind, maar staat in de eerste plaats borg voor de opvoeding van het kind. We staan open voor de vragen van de kinderen, hun verwonderende houding, hun spontaneïteit. Bijzondere aandacht gaat wat dit betreft ook weer naar kinderen met een handicap (hoe beperkt ook), kinderen uit een sociaal problematisch milieu, kinderen waarvan de ouders gescheiden zijn, kinderen waarbij iemand gestorven is, kinderen van ouders die werkloos zijn, kinderen waarvan de ouders ziek zijn, ...

Onze schoolgemeenschap bestaat uit heel wat deelnemers binnen en buiten de school, waarmee wij een positieve relatie willen opbouwen, gebaseerd op overleg. We sommen de deelnemers en de bestaande relaties even op.

- Het **schoolbestuur** (de inrichters van onze school) nodigt steeds de directeur uit op de vergaderingen van de beheerraad en de algemene raad.
- Het **personeel** heeft wekelijks overleg over de kinderen en de schoolorganisatie, maandelijks omtrent nieuwe methoden en tussendoor omtrent recente onderwijsontwikkelingen.
- Alle **ouders** kunnen in principe lid worden van het oudercomité. Via een verkozen afgevaardigde zetelen zij ook in het medezeggenschapscollege. Naast deze officiële kanalen bestaan er echter nog heel wat formele en informele contacten met de school.
- De **kinderen** kunnen via hun klassenleraar of de inspraakorganen voor kinderen voorstellen doen. Via de kinderraad of -parlement en het team, kunnen de voorstellen werkelijkheid worden.
- Het **CLB** biedt onderzoek en advies op aanvraag, voor kleuters met ontwikkelingsvertragingen of kinderen met leermoeilijkheden. Het controleert ook, op georganiseerde momenten, de gezondheid en de groei van de kinderen (CLB = Centrum voor Leerlingenbegeleiding).
- Voor kinderen die therapie volgen bij een **logopediste** (die een samenwerkingscontract heeft met de school) of in een **revalidatiecentrum**, is er 2 keer per jaar een georganiseerd overleg.
- Voor kinderen met ontwikkelingsvertragingen en leermoeilijkheden loopt er een nauwe samenwerking met het **buitengewoon onderwijs**.
- Als de **parochiegemeenschap** activiteiten organiseert, krijgt de school steeds de kans actief mee te werken.
- De **Inspectie Basisonderwijs** is verantwoordelijk voor de controle op de naleving van de eindtermen en de ontwikkelingsdoelen.
- Het **gemeentebestuur** voorziet een subsidie voor het middagtoezicht en organiseert de voor- en naschoolse opvang in Wildenburg. Heel wat **sportactiviteiten en culturele activiteiten** worden georganiseerd tijdens de schooluren, terwijl er voor de activiteiten buiten de schooluren steeds folders worden meegegeven.
- De **begeleidingsdienst** van het katholiek onderwijs zorgt voor nascholing van directie en leerkrachten en organiseert ook pedagogische studiedagen.
- Heel wat **nascholingsorganisaties** bieden op aanvraag en tegen betaling een lessenreeks aan in functie van onderwijsvernieuwing.

Onze school, een opvoedingsgemeenschap.

We leven meer en meer in een samenleving met verschillende culturen en godsdiensten. Onze school heeft eerbied voor die samenleving, zonder daarom haar eigenheid prijs te geven.

Waardenbeleving vinden we belangrijk. Zo zullen we ingaan tegen directe behoeftebevrediging, consumptiegedrag afremmen, kinderen motiveren om de negatieve pool (in elk mens aanwezig) in zichzelf ten goede te keren, seksuele opvoeding in de hele basisschool laten kaderen in een geheel van relatie en liefde. Dergelijke waarden zullen we niet alleen aanbrengen, maar tevens de wil vormen om ze na te leven en zich ervoor te engageren.

Wij streven een mensbeeld na, als 'kind van God'. Een mens die kan liefhebben en geliefd worden. Een mens die zich kan inleven in een ander en die kan aanvaarden, zonder zijn eigenheid prijs te geven.

Op sociaal vlak kiezen we niet voor individualisme, noch voor de totale vrijheid. Geen 'mijn kind, schoon kind' dat meer mag dan de groep. Geen 'je-moet-je-niet-laten-doen-stijl', dat het 'oog om oog, tand om tand' principe handhaaft. We leren de kinderen verantwoordelijkheid dragen in en voor de groep.

Onze leerkrachten zijn democratische klasleiders, die oog hebben voor de kinderen, maar toch sterk blijven leiden. Geen "laissezfaire" gedoe noch verwennerij van kinderen en geen antiautoritair klimaat om populair te zijn. Opvoeden vraagt veel geduld van de leerkrachten, inzet en wilskracht. Kinderen willen immers geleid worden met de nodige kordaatheid en liefde binnen vaste structuren, anders ontstaan er conflicten, wordt er gepest en/of weinig geleerd.

